

På vägen mellan Billinge och Storkemöllen
ligger en gård, som heter Gunnaröd. På den
gården ägde den en lärarutlärare, som hette
Lindell. Han hade där anordnat en inter-
kommuna. Utom utom fanns vid skolan en
lärares och en lärarinna. Antalet elever
vid skolan utgjorde c. a 30 stycken
ärligen. Denne lärare hade en dotter, som
gifte sig med en främling. Som vanligt
vid billings i orten var jag med i den
sextett som hade i uppdrag att ha hand
om Gunnaröden under denna tid. Då
vi kom dit, blev vi bjudna på kaffe
och kakor. Själva vigelsen ägde rum i
Billinge kyrka och förvärdades av dåvarande
kyrkoherden i församlingen, som vid denna
tid hette Clarin. På vägen mellan Gunnaröd

My kyrkan var för långt att gå, så färdades man
fullt i kyrkan i vagnar, frägnades med
kåtar. Både de främre och de senare var klädda
med löv och blommor, så att det var mycket
schock, färgrik och fästligt ut. På vägen full
kyrkan änte budgavel i den första vagnen,
i den andra släktvagnen, i den tredje musiken.
Både i kyrkan var schock och skrock med
blommor och grönt. Sedan tog man in i
kyrkan och rösten föruttrades av kyrkans ljud. Efter
bevakningen satte man sig åter upp i vagnarna
och färdades åter fullt i vagnarna. Överallt
utom vägen var det klätt med grönt och
blommor. Skogen, som ligger vid vägen, var
även schock och skrock med ljutor i olika
färger. Det hela verkade mycket fästligt.
Det man kom hem, såvades man i stor

majhemmet. Till middagen erbjöts en mängd
välsmakade rätter, så både kött och fisk och
mycket vin och brennivier. På kvällen var
det bal i stora salen och där äls och drack
sällskapligt.

Buden hade på sig en vit klänning och
en stor brudkrona, antagligen en krusa,
som gick i släkten, och som var mycket
snygg och prydd med guld och ädla stenar.
Det dansades hela natten mycket högljutt.
Och vi stannade där ända till kl. 12
före midnatten.

Ett annat förlopp, som jag har varit
med om, hände på Björns, som ligger
vid Långkyllan. Det var även släkten
och mig gifte sig med en flicka från

Bonay. Den där var det färgglada
ösmållat med grönt och blommor. Man
gick också där i ragn. Till Rösby
bygga samma sextett var även med och
spelade. Vi färgade mycket med och
mycket. Vi stannade där hela hela dagen.
Om kvällen blev följande morgon.
Både herr och gäddan var kladda med
grönt.

Kul var vanligt, alltså när man hade
långt till byn, så att man i
denka, men hade endast en kort bit
där, så gick man vanligt.

Man hade även en del egendomliga
advokater. Man arbetade vanligt i skogen
förr. Detta var ett tecken till att
förr kunde böjerna och detta medde vanligt.

när man kom dit. En annan mycket
 betydande del var att budparen skulle
 "skicka ut". Det bröllop på denna tid
 var en riklig folkfest. Det samlades inte
 blott alla som var gudna utan nästan
 alla yngre män i huset för att
 de på festligheterna och eventuellt om
 man hade tur, få del av de gåvor som
 samlades. På så sätt samlades en hel
 massa folk utanför bröllopsgårderna. Och
 var vanligt, att man skulle budparen
 "få" tre gånger. Det skulle då vara sig
 för de församlade. Samtidigt kunde
 man också få detta. Vanligt var
 man mycket förtäring. I bland bjöd man
 på en vid dörrar eller gick någon längre
 ut bland folket och bjöd dem på förtäring

ar, vad som fanns på denna. Men
kunde heller den bruktas.

Efter det men, ätel sig maten så
började dansen. Var det då en öppen
plats utanför "huset", så dansade man
där.

ibland hade de en kvinna med
sig blommor och kransar. Vår hustrus
familj kände sig goda och snälla
omänningar och stodo på god fot
med platsens folk, var det mycket
folk som dansade och var de där
dåligt utredda, kom det inte många.
Man sade ofta då. Det är bra folk
kint. Man var god och snälla och
snälla. Ibland fick man ej komma in
utan ^{man} lite "snurvig".

En Aunna led vid bröllopet var "bud-
förändel". Detta var ett mycket använd
hopp (dröj) med budgämnerna. Klarna fick
därför sakta sin hud mycket väl, så att
de ej kom någon främling om förändel
led honas hals hud. Under natten,
då det var mörkt, var det ju ett
lämpligt tillfälle, då en hals kunde
vara framme. Man höll ju fast om hals
därstana om det kommo ju en hel
mängd frammande halsar, som ju inte
hellre önskade än snappa bort huden,
om tillfälle såntes öppnade sig. Släppte
måte ju hud gommen halsen iblandande
ögon för huden, så att hon inte
kom ut bland folket. Men man hade
desutom god hjälp av tjänor om man

skallan, om ören skulle se. Fullt alltså
någon visade bort huden. Om man ej
var riktigt påpasslig, kunde det hända
att en kull var lifvorne och kastade
och kastade sig på huden under armen
och bar henne ut bland folket. Iland
skedde till hjälp någon andra om afkast
var den uttadda eller masherade
så att det ej var möjligt för hud-
gumman eller hans hjälpare att se
vilken det var, som sökte bort hans
hud. Men det gäddade det för hud-
gumman att vara bortskickad! Vänd-
ningarna och rycka huden ut trånen
händes om alla stäpa och lönne. Men
skedde mycket med honom, om han ej
kunde klara in henne.

3808

På "valborgsmässan" var det brukligt
att man gick omkring på gatorna
sång och lång "ongj". Byn där hade
dessa ord: "Haj" att välkommen och
kommer igen. För nästa var, som man
av så gubbigt ungdomen. "Som musik
användes dragspel eller fiol."

Göröta. Skolan brändes sönder några be-
stämd dag. Vanligen var det en tisdag.
Morgon mycket tidigt som man var
uppe. Det skulle helst vara före man
böja. Det hörs vanligen i mitten av juni
månad. Klav gick man ut vid 2-3
tiden och därefter. Sen gav ju upp
att tidigt och då var det ju alldeles
lyst.

9
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppst. 6. 1. 1935
9
Skr. av: Per Bergman
Postgården

Uppst. 6. 1. 1935
9
Skr. av: Per Bergman
Postgården

Th.
Onsd.
Billings, Röstlångs br

3808

Uppf. E. Sundberg
Kor. Dan. Nygren

10

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

" God¹⁹³³ afton, om den men man är, vi fagra,
om vi själarna färd, som man är så gullig,
om vi är så gullig.

På middagsafton klättrade man vanligen
en stång och lade den på någon plats
i bryn. På denna sattes man sedan ett
kors med i hand 3 armar och ibland
4. På dessa hängdes man sedan
krukor, som man bundit ihop i
fröja, så hängde man kunde få plats
med. Krukan placerade man krukor på
gula stänger. I hand kom man häng
stänger genom rutor och sedan hängde
man blommor utan på. I hand reste
man stänger på flera olika ställen och
ibland endast på någon få. Skil radde
en viss tavel mellan dem, som pydde

Alla att få den så fina sm. möjls.
 In pyrdigens man kunde få den,
 det är bättre. Den restes på en gaid,
 eller ett stort fält. På smiliga
 klätter. När man se i bop & en maj-
 stång och fick därigenom en store och
 mera pyrdigare. Sedan dussade man
 him. denna hela smiliga man, vartiga
 stänga en vetcha ibland ända till en
 manad. Detta burde på vädret. Om
 det var vacker vädret, kunde den på
 det så mycket stänga. Vartiga hade
 man muns 2-3 stycken smiliga i
 smiliga by men ibland kunde det hända
 att man inte begynde på att vara
 någon stäng vetcha hade den endast
 på ett enda ställe. Man användes

pengarna, som man samlade ihop vid
eller fick in vid "majtågen" (auktioner). Till
kostnaderna för pyntandet av små smy-
cken för att man lyckats klämma
ut, det var också kunde man pynta
dem.

I Billinge hade man också mina
barnsiga, en bit till till höger
majtågen. I Rönneby hade man
någon liten många, bland fanns
barnen som då fästes i "dalen".

I "Första" hade man en sån
en majtåg på ett stort fält
som låg utmed vägen. Det kunde
ibland att man gick flera mil för
att dra en kung "majtåg". Det var
ju inte alls roligt att dra en kung

3808

/3

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

trakteras majslätt. Men det var alltid
 kanske tidigare! att dansa här en
 församlande majslätt. På den kunde
 man promenera omkring på majslätt.
 Till majslätt och dansa och dansen
 hjälpa samman med en hel borg folk.
 På höstens tid Michaelitiden, som in-
 följer i mitten av oktober månads och
 då vanligen är gästefolket flyttade
 från husbonde till en annan.
 brukade man hålla till med "korta
 gillor." Men korta på vanligen i augusti
 och september månaden och sedan
 oktober månad. Vid gillens bjöds det
 rikligt på mat och påveris. Men
 som både sål och köpt till med
 kortmån, så endast en dag, blev äre.

3808

14
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

Buden på gillet. Skatta smide lula
hatten. Men dansade belyt på logen
Om den merik, avrändes "Barnmiska".
Om dessa kök-gillet kottas på olika
tider, vilken del kunde kändas, att
det gjordes på en del tullen, kunde
på så sätt. Samma person kom
med på flera kökagillet. Men kunde på
sina med den för den hel rika
eller längre tid.

Med Magnetis menas egentligen en
finne, som användes för att håna
med för att få fram en vattenåda.
Slagute män är mycket magnetiska
i kroppen, så att när de går ut i
vatten åder böjer sig en finne till
marken. Alltså kan man se tjock
eller vide eller brylle. Alla personer
med magnetism, används personerna
olika till slag. Men person utan mag-
netism i kroppen, kan ej göra detta.
Allt var för i tiden. Alltså kan
något slag tillgubbar. Numera
kan man själv göra sig en iakt
apparat av en magnet, en påd
de fjäder och sedan kan man håna sig
fram med den. Själva kan jag se ut

Stene
Gustaf idr.
Bilbo, Röstänga
sept. 1933.

3808

Gustaf E. Lindberg
Ber. v. Daniel O'Brien
Röstänga

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

med en att med en vidspenne
känna ratten, en y' ådran kigger
djupa.

Det finns i Röstänga fälad en bråk som
allmänhet kallas "kannvins bråk". Den
kigger ungefär mitt i skogen. Vid denna
tillfälle man slår sig med och veta sig
Men hade det gått ungefär halvstuga
För byn. Det var det mycket hemligt
att göra hall där.

Imen borden hade man skänkarna
småbarn från att de färdigarna och
agg med att, och de gjorde detta
heller de "vissa" bråk. Men hade
det samma om det gällde att kändas
barnen från att plöja vissa saker.

3808

fulla blommar. Vi söna barn voro där.
 Mayshet rädda för att ta några fjärl.
 ägg eller ungar eller några blommar,
 det man ju visste, att man g skulle
 bli bugg. Samma skick medel hade man
 då det gällde att hindra barn från
 att plöcka frukter på träd på
 olaglig tid. Hade man fått tag i denna
 så släppte man den med det samma
 och förtade sedan i ständerna för att se
 om det rapporter något obekänt där.
 Man skulle se om det fanns några
 tecken, som visade att man började
 vandra bort.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17

Men när man mycket druckit, att
göra mediciner. Men köpte de är kyl-
blonster, speciellt mot influenza. I denna
dessa händelse man sedan smittas bort
och sedan köpte man det, så att
det blev flytande och med liknande
betydelse. Sedan skulle man dricka detta
så gott som möjligt.

För diplomi använde man tre penten
och sålde som man köpte i staden. Dessa
syndade visar sig ju som små vita
fläckar på tungan. Utta kände
man upp. Sedan tog man ett lake
och såg och sedan satte man sig över
vatten, som man såg och andades
en del ångor, som uppstod. I hand
kunde dessa vara på skap, att

ögonen rasar. Thursdagen var ju att
man skulle få för skimmel i kolan
för mörsking. Som även feber sjukdom,
använda man något smul ex.
lygga till man. Korkat upp om
dette fick man redan dricka sa-
ment som möjligt, för att man skulle
soffas. Klitterna kunde man bilda
sig rub ful fögel.

För såk i Unäna så hade man
färdig. Man tog nu doppade ter-
gaen i tjära och detta gjorde man
redan om det skulle, där det
gjorde oss.

För för i tärna eller öronen använde
man "Ivrigalla", som bullnader och
vattbildningar hade man bek.

3808

I Händ använde man mycket br-
 nader och rådgymnastik och dessutom
 kunde man lägga på dessa kostnader.
 Sedan skulle detta kosta och de
 hade. Men var naturligen gamla gubbar,
 som ordinerade medicinen. I Händ
 fullt barn. Därför fengas som lathand
 om ge anvisning för medicinen o.d.
 Alltså fanns det en del gubbar, som
 hade ett mycket stort lyfte för
 sin duktighet. Men till vilken dämp-
 ning för alla hall vände sig för
 att få hjälp. Man vände sig till
 honom s. s. när ett dyrt hade
 fått "blo. halonery". För att hindra
 detta så skulle man ha tagit i be-
 lach. Detta korrade man i småt-

20
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

20

biten, så att det blev ett uttryck för
 mysk och sedan kunde man detta
 i en blandning av ättika och
 ägg. Detta skulle man sedan ge dyvel.
 För att fullt blodet skulle man ofta
 gås till, ibland spändes till på färb.
 Detta var färb då någon skulle
 eller besöka sig ett par eller i knä.
 För samma ändamål kunde man även
 använda blad av vissa växter. Dessa
 kunde ha, då man ville färbda
 olika slags mediciner. Det var speciellt
 kläder en vis mycket bänd kläder,
 som man med frid. hade. Dessutom
 kunde man dra sig rygga av gul kabbelt, samt
 en vit blomma som allmänt kallas
 myskblomman. Mysk var mycket bärbar.

Som och liknade där det sats på rätte-
en klick på mysk. Men hollte denna i
satten och kaurtände sedan satten myskel
nå förkyllningar. Men behandlade ~~skabb~~
med ~~skabb~~, som man korrade och
lade detta i tjuna eller bekolys. Detta
kändades och sedan stötk man det på
hela kroppen. Så lät man det sitta på
ett par dagar. Lade då ike denna gits
de svarde man in sig på ryggen och
höjande på att det skulle tyngas och
kabben kunde gå bort. Men hade på
den tiden ingen läkare utan pågången-
het, där man ju hade en militär-
läkare. Som denna var dåligt avredda
och lämnade föga antitades, på föres
man sedan sig på att man kunde.

Sköntan hade man färdigta o.k. i gla-
 nansgum. Skönta kunde man färdig
 den Luf, när man menade sig att
 sjukdomen bestod i att man hade
 djup blod eller för mycket. Man
 gick då till den och fick Fappal
 or zitt blod. Skönta hade en pipa
 eller enär eller något för ömme
 vask förmedel med lilla kon-
 stak. Det var en äder, så att
 man fick det blodet. Tala-gum-
 mensa var oftast antalet, då man
 hade gillt eller milt, då man för
 allmänna avsej detta ber på djup
 blod. Det många leder av, sedan
 att man, blev de mycket förtäta
 beröta.

"Engelska örken" kallades vanligen "Måsen"
och hade dessutom sådant sjukdoms-
fäste man kunde sig till o.k. "Måsen"
gymmor".

Lungsjuk kallades "bräckligt" och man
hade såväl att få tag i något bot-
medel mot denna sjukdom. Man
använde mot denna olika botmedel.
Min morfar tabade om att en på
en man var ena hängan mycket
bräckligt angripen. Han ordinerade honom
att mjölgröt, droppar i smält smör-
fett.

Mot hjärtsjukdom använde man
sål mjölk och i denna lade man sedan
fin lakritz. Skerutan var det
stora vete att man vilade sig mycket

eller älskare var fulla, så att man
ljorade lyfakt.

Har närmast var sjuk, som man mycket
noga med att han skulle vårdas och
omhållas och varmt omhållas honom.
Med häfta hade man särskilt
är en vild slags gräs.

Västra, krossar och dylikt hade man
brut med till färd ex. glödande sjuk
och död.

På vissa ställen fanns särskilt mycket
berömda och därför berättas historier
som vore hemliga i stället. En-
kända fanns en i Lushona, som all-
mänt kallades "Loverkan". Hennes
reste ^{heller} ~~man~~ många mil färd. Hon
var speciellt duktig att gräva till ben-

brött. Afton sökte man vid sjuk-
dom ~~avvänder~~ klara sig så gott man
kunde och använde det husapotek
man hade hemma och det var först,
när det blev riktigt knepigt, som man
tog till tillflykt till någon lokal sjukman,
som man rådade vid på ordet
fick sina besättelser om de sjukas, så
att han kunde åter bli frisk.

- För att hålla ett blodflöde hade man
ibland ett gödhet på tavel. Detta
gjorde man dock endast i yttersta nöd.
Gall ex. m. man drog ett finger
än sig.

Hade man inte läkemedel hemma
rådade man efter råderna från apoteket
i Klippan eller Gylö. Då hade man

länga färdvägar eller bussar, som
kunde transportera denna fula och
ställa utan man fick anlita post-
dubben, som kom med post en viss
gång i veckan. Men fick skicka efter
event. behörigt läkemedel med denna.
Det erhöles man nästan alla läkemedel
utan recept så att det var endast
att skicka efter och det erhöles man,
vad man önskade. Men kunde så-
handa köpa ex. kaffosyra och senare
närmanlig sig föreställa dublimat
kyrte man. Det sådes och blandade
gälv upp det. Som regel följde man
en gammal lista över luns apotek
och deputationen så kände man sig
gälv fram. Var det då något som man

3808

28
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

28

tyckte var tämligen om som passade
som mediciner om som hjälpte, så köpte
men blev detta. För övrigt så kom -
pletterade man apoplekt med den
gamla rökända med sinen.

För att draga ut var en kibrader eller
magnad, använde man dessutom
ett annat medel. Man krossade eller
fuktade den med skålhet ratten om
huden lade man en smör-tuaga
eller ^ubeck-plaster på och det drog varmt
och en jämb.

"Knarrsticker" använde man för att
 skänka bort kornet till rätten, som
 ville få lön på gälden. Det hade man
 ofta mycket mer med gäst än nu.
 Men man hade ett par städer och ston som
 lön på rätten med handen. Ibland
 kunde det handla, att man satte
 det liksom en "fyndig". Man placerade
 en fudge pinn mellan dessa del
 som var kunde hålla rätten borta om
 den pinn. Aftan hade pojar, som
 valde kreaturen, sadlarna. Ibland
 kunde det handla, att man satte
 den på en pinn och låt vinden
 driva den.

Man hade olika slags knarr. Man
 hade exempelvis ett annat slags knarr

Men man. Det uppstod, då man gick med
 ett par skor ett särskilt slags knärande
 ljud. På denna tiden var det särskilt
 fint, att man knärade. Man hade
 ingen fukt på skor utan alla skor gjordes
 för hand. Står för "knävel" skomaka-
 rens benlygel och säger man, som ut-
 går på hans verkstad hade hans
 knävel. Står för kunde man på knävel
 stått färdig sedan på vens som Rytts skena.
 Ja man de knärade desto bättre
 var det. Detta var allt mode på den
 tiden. Nu vill man ej längre att det
 knävel i en skor.

3808-

Skad ett barn skulle födas brukade man
 förhålla en "fr-mor". Som det endast
 fanns få sadana i bygden och denna
 såvunda ofta kunde vara ute på förställ-
 ning, så kunde det att man, när
 man skulle hämta henne, var hon
 li hemma utan var ute på annan
 håll och då fick man vänta flera
 gånger till gäst, tills man skulle
 få se henne. Det kunde då
 emellertid hända, att rengen var
 född, när "mor" kom.

När en kvinna blivit väl signad
 med en renga, så skulle hon gå
 runt bygden tre gånger för att
 vänta skulle få några stuldor.
 När barnet var döpt, så skulle

3808

33
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

32

modren gä i kyrkan på vörre be ständ
söndagar. Lilla skulle hon gå för
att det skulle bli tre med odens. I
gamla testamentet står, att när en
flicka har föds, skulle hon anmäta
detta för prästen varje gång hon enbades
i prästens stabsnätet.

Att bänna fick lyta som moderns
fel. Annan fick ett slag på kinden
eller handen Michael Chénre på kinden,
och fick bänna ett likadant märke
på kinden. Blev hon rädd för en
gud som bänna, att gud var en
gud. Ibland fick hon blåmärken genom
gud som brant sig av elden och ibland
kunde det bli först i ändan, då fick

kom ta bort det gamla väme. Dessutom
måste hon vända sig till en äldre kvinna.
Mötte hon en rätta, kunde väl en få
något ställe ex. avsiktligt så att det lik-
nade en rätta.

"Hav. skuren" eller havsmysstul har även
bestämd på att krukorna medan hon
var på vänen på vägen mötte en
jägare som skjutit en hare och som
hon då vände sig till. Detta blev
hon vän med och det blev vänen
havsmysstul.

Fallande ord. Men förstod, att det var
ett lyte, som man fick, som man blev
vän med, medan man var vänen. Stig
kunde då hända att man fick kalla
en äldre kvinna och hon brukade

det fröerking, att man skulle ta
en hall duk och lägga på bordet.
Om man ville på fullständigt sätt
med denna metod, så skulle det
gå bra på bordet.

Vid bembets begärd var vanligen
ett blodet. Detta skulle ske hvar
någon klock gumma. Men hade elger
tök (olga) på bänk och ridare ger man
den spise sprit och tobak, så mycket
den önskar. I bland frågade man om
man upp den och smälte fettet, som
fanns och detta ger man sedan
den spise. Han skulle ta det om
något slag motgift.

I Pöytäkirja fanns en mycket klok
gumma, som bodde i Kälviö kyrka.

3808

Hon kallades allmänhet för Hutzky.
Kvinnorna hade man en hel del gemma,
som hette "Vetky-gumman". Dessa var
mycket allmogens och de kom till mycket
folk. "Vetky-gumman" anlätades mycket
det fanns hade "Häver".

35

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

35